

Финансијски извјештаји за годину која се завршава 31. децембра 2023. године и Извјештај независног ревизора

Фонд за развој и запошљавање
Републике Српске а.д. Бања Лука

Одговорност Управе Банке за припрему и одобравање финансијских извјештаја

Управа Банке је дужна припремити финансијске извјештаје, који дају објективно и истинито приказ финансијског положаја Фонда, те резултате његовог пословања и готовинског тока у складу са важећим рачуноводственим стандардима, те има одговорност за вођење одговарајућих рачуноводствених евиденција које у сваком тренутку омогућују припрему финансијских извјештаја. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су им у разумној мјери доступни како би им омогућили очување имовине Фонда, те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управа Банке је одговорна за одабир прикладних рачуноводствених политика које су у складу са важећим рачуноводственим стандардима и за њихову досљедну примјену, доношење разумних и разборитих претпоставки и процјена, те припрему финансијских извјештаја на принципу неограничености времена пословања.

Управа Банке је дужна поднијети на усвајање Надзорном одбору извјештај Фонда заједно са финансијским извјештајима, након чега Надзорни одбор усваја исте.

Финансијски извјештаји Фонда за годину која се завршава 31. децембра 2023. године на странама 6. до 40. су одобрени од стране Управе Банке на дан 03. јуна 2024. године, потврђујући ово, потписује:

За и у име Управе:

Директор Банке

САДРЖАЈ

Извјештај независног ревизора	3
Биланс стања на дан 31.12.2023. године	7
Биланс токова готовине за период 01.01 - 31.12.2023. године	8
Извјештај о промјенама у капиталу за период 01.01 - 31.12.2023	9
1. Основни подаци о Фонду	10
2. Основе за припрему и презентацију финансијских извештаја	11
3. Преглед значајних рачуноводствених политика	13
4. Значајне рачуноводствене процјене	19
5. Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	20
6. Финансијски приходи	20
7. Финансијски расходи	21
8. Остали приходи и добици	21
9. Нето добици/ (губици) од усклађивања вриједности финансијских средстава	21
10. Порез на добит	22
11. Зарада по акцији	22
12. Некретнине, постројења и опрема и нематеријална улагања	23
13. Дугорочни финансијски пласмани	24
14. Краткорочна потраживања	28
15. Краткорочни финансијски пласмани	29
16. Готовина и готовински еквиваленти	29
17. Краткорочна разграничења	30
18. Капитал	30
19. Дугорочне обавезе	31
20. Краткорочне финансијске обавезе	33
21. Обавезе из пословања	33
22. Ванбилансна евиденција	33
23. Трансакције са повезаним правним лицима	34
24. Управљање финансијским ризицима	36
25. Порески ризици	39
26. Догађаји након датума извјештавања	39
27. Судски спорови	39
28. Девизни курсеви	40

Извјештај независног ревизора

Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Васе Пелагића 2/IV
78 000 Бања Лука
Република Српска
Босна и Херцеговина

Тел : + 387 51 211 509; + 387 51 211 294
Ф + 387 51 211 501
Е office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Скупштини акционара Инвестиционо развојне банке Републике Српске и Управи

Мишљење

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја Фонда за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту “Фонд“), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2023. године, и биланс успјеха, извјештај о промјенама на капиталу, биланс токова готовине за годину која се завршава на тај дан, као и напомена уз финансијске извјештаје које садрже преглед значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ, у свим материјално значајним аспектима, финансијски положај Фонда на дан 31. децембра 2023. године и његову финансијску успјешност, те његове новчане токове за годину која је тада завршила у складу с Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и осталом законском регулативом примјењивом на Фонд.

Основа за мишљење

Обавили смо ревизију у складу са Међународним ревизијским стандардима. Наше одговорности према тим стандардима су детаљно описане у нашем извјештају у одјељку Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Независни смо у односу на Фонд у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне стандарде етике за рачуновође (IESBA), и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу с IESBA Кодексом. Увјерени смо да су ревизорски докази које смо прикупили достатни и примјерени као основа за изражавање нашег мишљења.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и фер приказивање финансијских извјештаја у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске као и за такве интерне контроле за које Руководство утврди да су неопходне и које омогућавају састављање финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед пронејере или грешке.

У састављању финансијских извјештаја, Руководство је одговорно за процјењивање способности Фонда да настави с пословањем по временски неограниченом пословању и објављивање, ако је примјењиво, питања повезаних с временски неограниченим пословањем и кориштењем рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Фонда.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји, као цјелина, без значајног погрешног приказа услјед преваре или погрешке и издати ревизоров извјештај који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је виши ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија у складу са Међународним стандардима ревизије увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или погрешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу с МРевС-има, стварамо професионалне просудбе и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

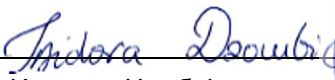
- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказа финансијских извјештаја, због преваре или погрешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су dostatни и примјерени да осигурају основу за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказа насталог услед преваре је већи од ризика насталог услед погрешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно испуштање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола;
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о учинковитости интерних контрола Фонда;
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика, разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створио Фонд;
- закључујемо о примјерености кориштења рачуноводствене основе утемељене на временској неограничености пословања и, темељно на прибављеним ревизијским доказима, закључујемо о томе постоји ли значајна неизвјесност у вези с догађајима или околностима који могу стварати значајну сумњу у способност Фонда да настави с пословањем по временски неограниченом пословању. Ако закључимо да постоји значајна неизвјесност, од нас се захтијева да скренемо пажњу у нашем ревизорском извјештају на повезане објаве у финансијским извјештајима или, ако такве објаве нису одговарајуће, да модификујемо наше мишљење. Наши закључци се темеље на ревизијским доказима прибављеним све до датума нашег ревизорског извјештаја. Међутим, будући догађаји или услови могу узроковати да Фонд прекине с настављањем пословања по временски неограниченом пословању;
- оцјењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли финансијски извјештаји, основне трансакције и догађаје на начин којим се постиже фер презентација.

Ми комуницирамо са онима који су задужени за управљање у вези с, између осталих питања, планираним обимом и временским распоредом ревизије и важним ревизијским налазима, укључујући и све значајне недостатке у интерним контролама које су откривене током наше ревизије.

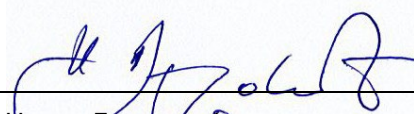
Такође, достављамо руководству Фонда изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтјевима у погледу независности и да ћемо их обавијестити о свим односима и осталим питањима за које се може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и гдје је то могуће, о повезаним мјерама заштите.

Партнер на ревизорском ангажману чији је резултат овај извјештај независног ревизора је Ненад Дмитровић, овлашћени ревизор.

Grant Thornton д.о.о. Бања Лука
Бања Лука, 10. октобар 2024. године

Исидора Џомбић
Managing Partner— Директор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Ненад Дмитровић
Овлашћени ревизор
Grant Thornton д.о.о. Бања Лука

Биланс успјеха за период 01.01 - 31.12.2023. године

Билансне позиције	Напомене	2023. у КМ	2022. у КМ
Пословни приходи			
Остали пословни приходи		3.485	1.618
		3.485	1.618
Пословни расходи			
Трошкови производних услуга		(596)	(596)
Трошкови амортизације и резервисања		(10.421)	(10.421)
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	5	(7.659.601)	(4.661.921)
Трошкови пореза		(48.865)	(16.109)
		(7.719.483)	(4.689.047)
Пословни добитак/ (губитак)		(7.715.998)	(4.687.429)
Финансијски приходи	6	9.578.458	11.233.587
Финансијски расходи	7	(2.125.966)	(2.139.381)
Остали приходи и добици	8	34.237.367	-
Остали расходи и губици		(16.741)	(13.184)
Приходи од усклађивања вриједности имовине	9	47.282	19.113
Расходи од усклађивања вриједности имовине		(12.270.942)	(4.851.940)
Добит/ (губитак) прије опорезивања		21.733.460	(439.234)
Порез на добит	10	(1.399.130)	-
Одложени порески расходи		(678.218)	(58.710)
Одложени порески приходи		-	-
Нето добитак/ (губитак)		19.656.112	(497.944)
Зарада по акцији	11	0,054543	(0,00142)

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Приложени финансијски извјештаји су усвојени од стране Надзорног одбора дана 03. јуна.2024. године.

Потписано у име Фонда за развој и запошљавање Републике Српске а.д.:

Лице овлашћено за заступање

Лице са лиценцом

Биланс стања на дан 31.12.2023. године

Билансне позиције	Напомене	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Стална имовина			
Некретнине, постројења и опрема	12	678.325	688.747
Дугорочни финансијски пласмани		321.542.467	284.203.788
Остала дугорочна средства и разграничења	13	538.618	771.551
		322.759.410	285.664.086
Текућа имовина			
Краткорочна потраживања	14	226.190	1.650.113
Краткорочни финансијски пласмани	15	81.451.903	86.480.137
Готовина и готовински еквиваленти	16	10.390.246	29.255.794
Краткорочна разграничења	17	779.035	855.928
		92.847.374	118.241.972
Одложена пореска средства			678.219
ПОСЛОВНА АКТИВА		415.606.784	404.584.277
Ванбилансна актива	22	31.156.850	6.165.996
УКУПНА АКТИВА		446.763.634	410.750.273
Капитал	18		
Основни капитал		363.675.431	360.375.431
Резерве		1.809.387	1.809.387
Остале резерве		-	-
Нераспоређени добитак претходних година		36.510.380	16.854.268
Губитак ранијх година		(92.751.820)	(92.253.876)
Губитак текуће године		-	(497.944)
		309.243.378	286.287.266
Остала дугорочна резервисања		389.460	64.338
Дугорочне обавезе			
Дугорочне обавезе	19	88.928.338	98.372.814
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	20	9.126.861	16.025.582
Обавезе из пословања	21	6.897.487	3.562.624
Обавезе из специфичних послова		5.136	-
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине		45.393	10.818
Обавеза за порез на добит		802.076	-
Краткорочна разграничења		168.655	260.835
		17.045.608	19.859.859
ПОСЛОВНА ПАСИВА		415.606.784	404.584.277
Ванбилансна пасива	22	31.156.850	6.165.996
УКУПНА ПАСИВА		446.763.634	410.750.273

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Биланс токова готовине за период 01.01 - 31.12.2023. године

	2023. у КМ	2022. у КМ
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Остали приливи из пословне активности	269.027	1.618
Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	(3.918.566)	(3.719.228)
Одливи по основу плаћених камата	(2.107.959)	(1.954.332)
Остали одливи из пословних активности	(613.819)	(637.935)
Нето прилив/ (одлив) готовине из пословних активности	(6.371.317)	(6.309.877)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи од осталих финансијских средстава по амортизованој вриједности	156.808.712	87.512.844
Приливи по основу камата	8.815.832	9.550.090
Остали приливи из активности инвестирања	-	-
Одливи на основу остале имовине по амортизованој вриједности	(108.590.325)	(24.336.845)
Остали одливи из активности инвестирања	(56.800.000)	(59.747.583)
Нето прилив/ (одлив) готовине из активности инвестирања	234.219	12.978.506
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи по основу повећања основног капитала	3.300.000	2.500.000
Приливи по основу дугорочних кредита	-	-
Остали приливи из активности финансирања	21.100.000	-
Одливи по основу дугорочних кредита	(14.463.082)	(15.124.275)
Одливи по основу краткорочних кредита	-	-
Одливи по основу дужничких инструмената	(1.562.500)	(1.562.500)
Остали одливи из активности финансирања	(21.100.000)	-
Нето прилив/ (одлив) готовине из активности финансирања	(12.725.582)	(14.186.775)
НЕТО ПРИЛИВ / (ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	(18.862.680)	(7.518.146)
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	29.255.794	36.882.076
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	30.211	5.922
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	(33.079)	(114.058)
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	10.390.246	29.255.794

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

Извјештај о промјенама у капиталу за период 01.01 - 31.12.2023

	Основни капитал-власнички удјели	Резерве	Акумулирани нераспоређен и добитак/ (непокривени губитак)	Укупно
	у КМ			
Стање на дан 31.12.2020./01.01.2022. године	357.875.431	1.809.387	(75.399.608)	284.285.210
Добит / (губитак) за годину	-	-	(497.944)	(497.944)
Емисија акцијског капитала и други облици повећања капитала	2.500.000	-	-	2.500.000
Стање на дан 31.12.2021./01.01.2023. године	360.375.431	1.809.387	(75.897.552)	286.287.266
Добит / (губитак) за годину	-	-	19.656.112	19.656.112
Емисија акцијског капитала и други облици повећања капитала	3.300.000	-	-	3.300.000
Стање на дан 31.12.2023. године	363.675.431	1.809.387	(56.241.440)	309.243.378

Напомене у наставку чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

1. Основни подаци о Фонду

Фонд за развој и запошљавање Републике Српске а.д., Бања Лука (у даљем тексту: "Фонд") основан је Законом о Фонду за развој и запошљавање Републике Српске ("Службени гласник РС", број 56/06, 28/13 и 111/21, у даљем тексту: "Закон") и регистрован је Рјешењем Основног суда у Бањој Луци дана 16. октобра 2007. године.

У складу са чланом 5. Закона, Фондом управља Инвестиционо - развојна банка Републике Српске а.д., Бања Лука (у даљем тексту: "Банка"). Органи Фонда су Скупштина, чију функцију врши Влада Републике Српске (у даљем тексту: "Влада") и директор. Функцију директора Фонда врши директор Банке. Питања из дјелокруга Управног одбора су у надлежности Управе Банке.

Основна дјелатност Фонда је имплементација развојних пројеката у Републици Српској кроз: одобравање кредитних средстава и њихово пласирање, одобравање средстава кроз донације у складу са уговореним обавезама, улагање у хартије од вриједности емитената из Републике Српске, прибављање средстава са домаћег и међународног финансијског тржишта, додјела средстава малим и средњим предузећима и предузетницима, као и друго кредитно и финансијско посредовање.

Сједиште Фонда је Видовданска 2, у Бањој Луци, Република Српска (Босна и Херцеговина). Фонд није имао запослених радника на дан 31. децембра 2023. године.

Повезана правна лица Фонда су:

1. Инвестиционо - развојна банка Републике Српске а.д., Бања Лука;
2. Акцијски фонд Републике Српске а.д., Бања Лука;
3. Фонд за реституцију Републике Српске а.д., Бања Лука;
4. Фонд становања Републике Српске а.д., Бања Лука;
5. Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д., Источно Ново Сарајево;
6. Фонд за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске а.д., Бања Лука.

2. Основе за припрему и презентацију финансијских извештаја

Изјава о усаглашености

Финансијски извештаји Фонда су припремљени у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској, а који подразумевају да су финансијски извештаји састављени уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда, односно Међународних стандарда финансијског извештавања МСФИ.

Основе за састављање финансијских извештаја

Финансијски извештаји Фонда су припремљени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања.

Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Фонд узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извештаји Фонда, су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 106/15, 104/21 и 59/22), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 63/16, 59/22 и 129/22), као и Правилником о садржини и форми образаца извештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 59/22).

Фонд је приликом састављања биланса токова готовине користио директни метод извештавања о токовима готовине.

Фонд је у састављању ових финансијских извештаја примјењивао рачуноводствене политике које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске и осталом регулативом примјењивом на Фонд.

Функционална валута и валута извештавања

Износи у приложеним финансијским извештајима изражени су у конвертибилним маркама (КМ). Конвертибилна марка је функционална и званична извештајна валута у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“МСФИ”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“МРС”)

Нови стандарди и измјене постојећих стандарда, који су ступили на снагу у текућем периоду

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени:

- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Допуне класификације обавеза (1. јануар 2023. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ – Објелодањивање рачуноводствених политика – Допуне (1. јануар 2023. године);
- МРС 8 „Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке“ Допуна дефиниције рачуноводствених процјена (1. јануар 2023. године);
- МРС 12 „Порез на добит“ – Одложени порез повезани са средствима и обавезама насталим из појединачних трансакција (1. јануар 2023. године);
- МСФИ 17 „Уговори о осигурању“ – Допуне (1. јануар 2023. године).

Примјена горе наведених нових стандарда, измјена постојећих стандарда и тумачења, није имала утицаја на финансијске извјештаје Фонда.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ допуна класификације дугорочних и краткорочних обавеза (1. јануар 2024. године);
- МРС 1 „Презентација финансијских извјештаја“ допуна краткорочне обавезе и ковенанте (1. јануар 2024. године);
- МРС 7 „Извјештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти – Објелодањивања“ – Допуне аранжмани финансирања од стране добављача (1. јануар 2024. године);
- МСФИ 16 „Лизинг“ – Допуна обавеза по основу најма у трансакцијама продаје и повратног лизинга (1. јануар 2024. године).

Руководство Фонда је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати значајан утицај на финансијске извјештаје Фонда у периоду иницијалне примјене.

Упоредни податак

Фонд је у приложеним финансијским извјештајима приказао упоредне податке за 2022. годину.

Сталност пословања

Финансијски извјештаји састављени су у складу са концептом наставка пословања који претпоставља да ће Фонд наставити са пословањем у будућности.

3. Преглед значајних рачуноводствених политика

Приходи и расходи

Приходи од продаје се исказују по фактурној вриједности и евидентирају се у тренутку пружања услуге.

Приход од камата књижи се на обрачунској основи у складу с неотплаћеном главницом по ефективној каматној стопи.

Трошкови управљања Фондом

Расходи по основу управљања Фондом се евидентирају на терет периода на који се односе, и то у висини износа обрачунатог од стране Банке, у складу са Одлуком Владе о начину обрачуна и наплате накнаде за управљање фондовима од 12. јуна 2008. године. Наведеном Одлуком је дефинисано да Банка накнаду за управљање фондовима обрачунава аконтативно, пропорционално планираним приходима сваког фонда којим Банка управља, на начин да фондови партиципирају у укупним расходима Банке пропорционално оствареним приходима сваког појединачног фонда.

Прерачунавање стране валуте

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају. Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званичном курсу важећем на дан сваке промјене. Настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист прихода или на терет расхода периода.

Званични курсеви страних валута примијењени за прерачун девизних позиција биланса стања у КМ су били сљедећи:

Валута	31.12.2023.	31.12.2022.
EUR	1,9558	1,9558
SDR	2,3813	2,4161
USD	1,7699	1,8337

Порези

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима.

Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Приликом израчунавања пореске основице и поступка усклађивања расхода од индиректног отписа пласмана, Фонд се руководи одредбама Закона о порезу на добит ("Службени гласник РС", број 94/15 и 1/17 и 58/19), и то чланом 22. који се односи на финансијске институције. Руководство Фонда, сматра да је то адекватан третман, јер је претежна дјелатност Фонда пласирање финансијских средстава, као и да је наведена примјена одредби Закона о порезу на добит у складу са захтјевима пореских органа.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Нематеријална средства

Нематеријална средства су исказана по набавној вриједности, умањена за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Након почетног признавања нематеријална средства се вреднују по набавној вриједности и умањене су за исправку вриједности по основу амортизације и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема, се исказују по набавној вриједности, умањена за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Набавна вриједност изграђених основних средстава је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина, постројења и опреме, исказују се у извјештају о укупном резултату као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност некретнине, постројења и опреме. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

Након почетног признавања, некретнине, постројења и опрема се вреднују по набавној вриједности и умањене су за исправку вриједности по основу амортизације и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања се обрачунава примјеном пропорционалне (линеарне) методе која подразумијева исту стопу амортизације за сваку годину кориштења.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања, који су служили као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе у години који се завршава на дан 31. децембра 2023. године су сљедећи:

	Вијек трајања (година)	Стопа (%)
Грађевински објекти	75	1,3
Нематеријална улагања	5	20
Моторна возила	6,5	15,5
Рачунари	5	20
Канцеларијски намјештај и остала опрема	6 - 10	10 - 16,5

Финансијски инструменти (признавање и одмјеравање)

МСФИ 9 регулише класификацију и мјерење финансијских инструмената. МСФИ 9 је подијељен у три различита подручја: класификација и мјерења финансијских инструмената, умањења вриједности и рачуноводство заштите.

У склопу имплементације Међународног стандарда финансијског извјештавања 9 (у наставку: МСФИ 9), Инвестиционо - развојна банка Републике Српске (у наставку: ИРБ РС) израдила је Методологију за процјену обезвређења пласмана ИРБ према међународном стандарду финансијског извјештавања 9- Финансијски инструменти (у наставку: Методологија).

Овом методологијом су потврђени основни методолошки аспекти који се имплементирају као што су сегментација портфолија ИРБ РС, нивои кредитног ризика, критеријуми за промјену нивоа, израчунавање очекиваног кредитног губитка и други, као и доступност историје статуса неизмирења.

МСФИ 9 уводи појмове обезвријеђења и очекиваног кредитног губитка, чије је израчунавање засновано на преласку финансијских инструмената између три нивоа обезвријеђења.

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Методологијом се прописује начин формирања исправки вриједности за сва директно пласирана средства Фондова којима управља ИРБ РС, односно групе повезаних клијената који за Фондове представљају један ризик.

Методологија се примјењује на све врсте финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вриједности или фер вриједности кроз остали укупан резултат осим на:

- Учешћа у повезаним лицима, придруженим лицима и заједничким улагањима која се рачуноводствено обухватају у складу са МСФИ 10 - Консолидовани финансијски извјештаји, МРС 27-Појединачни финансијски извјештаји или МРС 28 - Учешћа у придруженим лицима и заједничким подухватима (осим у склучајевима када наведени стандарди захтијевају или дозвољавају лицу да обрачунава учешће у повезаном лицу, придруженом лицу или заједничком улагању у складу са неким или свим захтјевима МСФИ 9);
- Права и обавезе послодавца по плановима о примањима запослених, на која се примјењује МРС 19 - Приманај запослених;
- ХОВ у портфолију фондова којима управља ИРБ РС, у дијелу који се односи на вредновање истих, а које се врши у складу са Уредбом коју доноси Влада Републике Српске.

Сами финансијски инструменти за потребе захтјева који се односе на обрачун исправке вриједности у складу са МСФИ 9, дефинисани су у МРС 32, који их дефинише као уговоре на основу који настаје финансијска имовина једног лица и финансијска обавеза или инструменти капитала другог лица.

За потребе ове Методологије статусом неизмирења обавеза сматрају се сва кашњења преко 90 дана.

По Методологији финансијска имовина се класификује према особинама припадајућих уговорених новчаних токова и пословних модела. Пословним подручјима ИРБ РС додијељени су пословни модели „држање ради наплате“ или „држање ради наплате и продаје“, а у складу са намјером држања и очекиваним прометом финансијских инструмената.

Кредите и сродна потраживања (са намјером банке-прикупљање уговорених новчаних токова, прикупљање уговорених новчаних токова) могуће је класификовати према МСФИ9 по амортизујућем трошку, као инструменте који се воде по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (FVOCI) и као инструменте који се воде по фер вриједности кроз биланс успјеха (FVPL). Улагања у власничке инструменте (Фонд признаје само приходе од дивиденди кроз биланс успјеха, и то онда кад стекне право од њих, а промјене фер вриједности се воде кроз OCI) могуће је класификовати као инструменте који се воде по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (FVOCI) и као инструменте који се воде по фер вриједности кроз биланс успјеха (FVPL). Фонд ће за сваку ставку финансијске aktive која представља финансијски инструмент у тренутку иницијалног признавања извршити њену класификацију у једну од 3 категорије које су предвиђене Методологијом.

Кредитни портфолио ИРБ РС је сегментиран према типу производа на сљедећи начин:

- Држава, јавне установе и јединице локалне самоуправе (сви зајмови дати јавним установама, општине и градови РС, те јавна предузећа и привредна друштва која су у већинском власништву Републике Српске);

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

- Финансијске институције (све изложености према финансијким посредницима путем који су пласирани средства ИРБ РС и Фондова);
- Привредна друштва (сви директни зајмови пласирани правним лицима по кредитним линијама ИРБ РС и Фондова);
- Становништво (директни зајмови пласирани по кредитној линији зајмови за незапослене демобилисане борце РС).

Методологија дефинише три нивоа у које могу бити сврстани пласмани Фонда у зависности од иницијалне оцјене пласмана као и промјена које се могу идентификовати у току отплате пласмана. Карактеристике Нивоа су сљедеће:

- А) Ниво 1- низак ниво кредитног ризика односно клијенти код којих није идентификована значајнија неповољна промјена у кредитном квалитету.
- Б) Ниво 2- повећан ниво кредитног ризика односно клијенти код којих постоји значајан пад кредитног квалитета.
- В) Ниво 3 - изложеност код којих је настало умањење вриједности, односно изложености у статусу неизмирења обавеза са кашњењем 90 и више дана.
- Г) РОСИ имовина - представља изложеност за коју се у тренутку иницијалног признавања утврди да је њена вриједност умањена за кредитне губитке због постојања значајног кредитног ризика и она се приликом почетног признавања распоређује у ниво кредитног ризика 3, а накнадно се може распоредити у ниво кредитног ризика 2.

У складу са Методологијом, трансфери између нивоа су могућа у оба смјера. У случају побољшања кредитног квалитета дужника, трансфер ће се вршити из лошијег у бољи ниво уз идентификацију побољшања кредитног рејтинга и уз праћење потраживања одређеног временског периода ради утврђивања одрживости идентификованог побољшаног стања.

Заједничка карактеристика пласмана за пребацивање из Нивоа 1 у Ниво 2, а потом даље у Ниво 3 је погоршање кредитног квалитета пласмана, чиме се дато погоршање идентификује док је за обрнути процес помјерања из Нивоа 3 у Ниво 2 и у Ниво 1 карактеристично побољшање кредитног квалитета конкретног пласмана и протицање одређеног временског периода у којем се прати да је идентификовано побољшање трајна карактеристика пласмана.

Имовина класификована у РОСИ имовину не може се рекласификовати у нижи ниво кредитног ризика.

Очекивани кредитни губитак

Фонд утврђује очекиване кредитне губитке за ставке финансијске активе које се вреднују по амортизованим трошку и фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Фонд на индивидуалној основи утврђује очекивани кредитни губитак за појединачно значајне изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3 за износе изнад прага материјалне значајности у зависности од корисника.

Сходно Методологији очекивани кредитни губитак за изложености на групној основи рачуна се у складу са сљедећом општом формулом:

$$ECL=PD \times LGD \times Ead$$

гдје је:

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

ECL - очекивани кредитни губитак

PD - вјероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза

LGD - губитак услед наступања статуса неизмирења обавеза

EaD- изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза

Фонд утврђује очекивани кредитни губитак за изложености на индивидуалној основи као позитивну разлику између бруто књиговодствене вриједности изложености и процијењених будућих новчаних токова (од оперативних прихода и/или реализације колатерала) током очекиваног вијека трајања ставке финансијске активе дисконтованих ефективном каматном стопом важећом на датум извјештавања. При томе, процјена извјесности будућих новчаних токова од оперативних прихода мора се заснивати најмање на:

- Историјским новчаним токовима у периоду од најмање задњих шест мјесеци;
- Поузданој документованости будућих новчаних токова;
- Искуству банке у наплати потраживања од клијената са сличним карактеристикама.

Фонд утврђује очекивани кредитни губитак за POCI имовину на индивидуалној основи, а на начин дефинисан Методологијом.

Фонд може за потребе утврђивања очекиваних кредитних губитака користити поједностављен приступ, те вршити експертну процјену очекиваних губитака на основу историјских података о наплати таквих врста потраживања, евидентираним губицима, те на будућим очекивањима о наплатама таквих врста потраживања.

Издати финансијски инструменти и финансијске обавезе

Издати финансијски инструменти или њихове компоненте се класификују као обавезе када суштина уговорног односа указује да Фонд има обавезу или да испоручи готовину или неко друго финансијско средство имаоцу, или да испуни обавезу на другачији начин. Такви инструменти укључују износе који се дугују држани, кредитним институцијама и клијентима. Након почетног признавања издати финансијски инструменти и остала позајмљена средства се накнадно вреднују по амортизованој вриједности кориштењем методе ефективне каматне стопе. Приходи и расходи се прознају у билансу успјеха када финансијска обавеза престане да се признаје, као и кроз процес амортизације.

Престанак признавања финансијских средстава и финансијских обавеза

Финансијска средства

Финансијско средство (или дио финансијског средства или групе финансијских средстава) престаје да се признаје уколико: је дошло до истека права на готовинске приливе по основу тог средства, или је Фонд пренио право на готовинске приливе по основу средства или је преузео обавезу да изврши исплату примљене готовине по основу тог средства у пуном износу без материјално значајног одлагања плаћања трећем лицу по основу уговора о преносу; или је Фонд извршио пренос свих ризика и користи у вези са средством, или није нити пренио нити задржао све ризике и користи у вези са средством, али је пренио контролу над њима.

Када је Фонд пренио право на готовинске приливе по основу средстава или је склопио уговор о преносу, и при том није нити пренио нити задржао све ризике и користи у вези са средством, нити је пренио контролу над средством, средство се признаје у оној мјери колико је Фонд ангажован у погледу средства. Даље ангажовање Фонда, које има форму гаранције на пренесено средство, се вреднује у износу књиговодствене вриједности средства или износу максималне накнаде коју би Фонд морао да исплати.

Финансијске обавезе

Финансијска обавеза престаје да се признаје уколико је испуњење те обавезе извршено, уколико је обавеза укинута или уколико је истекло важење обавезе. У случају гдје је постојећа финансијска обавеза замјењена другом обавезом према истом повјериоцу, али под значајно промјењеним условима или иколико су услови код постојеће обавезе значајно измјењени, таква замјена или промјена услова третира се као престанак признавања првобитне обавезе са истовременим признавањем нове обавезе, док се разлика између првобитне и нове вриједности обавезе признаје у билансу успјеха.

4. Значајне рачуноводствене процјене

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа. Процјене и претпоставке се стално преиспитују. Измјене књиговодствених процјена признају се у периоду измјене уколико се односе само на тај период или у периоду измјене у будућим периодима уколико измјена утиче на текући и будуће периоде.

Обезвређење вриједности средстава

На извјештајни дан, руководство Фонда анализира вриједности средстава приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко средство постоји обезвређење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Резервисања

Резервисања се признају и врше када Фонд има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Фонда је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Фонда врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу руководства Фонда, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања*.

5. Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	2023. у КМ	2022. у КМ
Трошкови управљања Фондом (напомена 23)	7.490.709	4.415.268
Трошкови премије осигурања	446	376
Трошкови платног промета	38.389	32.171
Трошкови непроизводних услуга	10.884	18.198
Остали нематеријални трошкови	119.173	195.908
Укупно нематеријални трошкови (без пореза и доприноса):	7.659.601	4.661.921

Трошкови по основу управљања Фондом се евидентирају на терет периода на који се односе, и то у висини износа обрачунатог од стране Банке, у складу са Одлуком Владе о начину обрачуна и наплате накнаде за управљање фондовима од 12. јуна 2008. године. Фонд за Развој и запошљавање у 2023. години учествује 67% у трошковима Банке, те је из наведеног разлога повећана накнада у односу на 2022. годину, гдје је учешће Фонда у трошковима Банке било 43%.

6. Финансијски приходи

Финансијски приходи	2023. у КМ	2022. у КМ
Приход од камата на обвезнице	2.968.130	2.541.375
Приход од камате на кредитне линије	5.898.220	8.322.613
Орочена средства и средства по виђењу	-	1.113
Накнада за обраду зајмова	41.173	64.215
Накнада за дате гаранције	287.609	257.801
Камата за факторинг	2.241	40.548
Позитивне курсне разлике	381.085	5.922
Укупно финансијски приходи:	9.578.458	11.233.587

7. Финансијски расходи

Финансијски расходи	2023. у КМ	2022. у КМ
Расходи камата	2.118.928	1.932.450
Негативне курсне разлике	7.038	206.931
Укупно финансијски расходи:	2.125.966	2.139.381

Расходи камата у 2023. години у износу од 2.118.928 КМ односе се на плаћене камате по кредиту WB IBRD 7839 у износу 370.338 КМ, камате по кредиту WB IBRD 81670 у износу 641.256 КМ, камате по кредитима Међународне асоцијације за развој (IDA) од 90.623 КМ, камате по кредиту EIB 25254 у износу од 441.850 КМ, камата по кредиту EBRD 9183 у износу 171.913 КМ и комисиона провизија по кредиту EBRD 9183 у износу од 75.573 КМ, камате по основу емитованих обвезница у износу 294.115 КМ, те камате по основу узетих позајмица од повезаних лица у износу од 33.260 КМ.

Расходи по основу курсних разлика настали су као резултат плаћања доспјелих анuitета по IDA кредитима и прерачуна обавеза у инострану валуту на крају обрачунског периода по средњем курсу.

8. Остали приходи и добици

Дана 29. новембра 2023. године, Фонд са Друштвом „Стандард рачуноводствене услуге“ д.о.о. Бијељина, а на основу Одлуке Владе Републике Српске, закључио Уговор о куповини и продаји потраживања и споредних права (портфељ од 41 уговора о зајму, односно 37 дужника) укупне изложености од 125.533.870 КМ, за које је извршена исправка вриједности 98,89%, по цијени у износу од 35.629.924 КМ. Купопродајна цијена је у цјелости исплаћена 22. децембра 2023. године. По наведеном основу су остварени добици у износу од 34.237.367 КМ.

9. Нето добици/ (губици) од усклађивања вриједности финансијских средстава

Нето добици/ (губици) од усклађивања вриједности финансијских средстава	2023. у КМ	2022. у КМ
Приходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана	4.998.564	2.745.607
Расходи за усклађивање вриједности дугорочних финансијских пласмана	(17.269.506)	(7.597.548)
Нето добици/губици од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана	(12.270.942)	(4.851.940)
Приход од усклађивања вриједности остале финансијске имовине	47.282	19.113
Расходи за усклађивање вриједности осталих финансијских средстава	-	-
Нето добити/губици на усклађивању вриједности осталих финансијских средстава	47.282	19.113

Нето добици/ (губици) од усклађивања вриједности финансијских средстава	2023. у КМ	2022. у КМ
Укупни нето добици / губици од усклађивања вриједности финансијских средстава	(12.223.660)	(4.832.827)

Приходи/ (расходи) од усклађивања вриједности дугорочних финансијских средстава односе се на усклађивање вриједности финансијске имовине (кредита, обвезница, позајмица) на основу процјене ризика, у складу са утврђеном Методологијом за процјену умањења пласмана у складу са МСФИ 9.

Највећи дио расхода од усклађивања односи се на усклађивање обвезница (6.681.588 КМ), зајмова (5.622.057 КМ), те позајмица правним лицима (4.965.861 КМ).
 Приход од усклађивања вриједности осталих финансијских средстава односи се на усклађивање вриједности готовине на крају обрачунског периода у складу са МСФИ 9.

10. Порез на добит

Порез на добит	2023. у КМ	2022. у КМ
Добит/ (губитак) пре опорезивања	21.733.460	(439.233)
Корекција за пореске сврхе	(959.976)	1.026.337
Порески добитак/ (губитак)	20.773.484	587.104
Пренесени порески губитак из претходних година	(6.782.184)	(587.104)
Одложена пореска средства	678.218	58.710
Пренос пореског губитка за наредне године		(6.782.184)
Нето пореска основица	13.991.299	-
Текући порез на добит (10%)	1.399.130	-

11. Зарада по акцији

Зарада по акцији	2023. у КМ	2022. у КМ
Добитак/ (губитак) обрачунског периода	19.656.912	(497.944)
Просјечан пондерисани број акција	360.375.431	350.675.431
Укупно зарада по акцији:	0,054543	(0,00142)

12. Некретнине, постројења и опрема и нематеријална улагања

Опис	Нематеријална улагања	Грађевински објекти	Опрема	Укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ				
Стање на дан 01.01.2023.	37.281	801.645	115.009	953.935
Пренос са/ на	-	-	-	-
Отуђења и расхоровања	-	-	-	-
Стање на дан 31.12.2023.	37.281	801.645	115.009	953.935
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ				
Стање на дан 01.01.2023.	37.281	112.898	115.009	265.188
Амортизација за текућу годину	-	10.421	-	10.421
Отуђење и расхоровање	-	-	-	-
Стање на дан 31.12.2023.	37.281	123.320	115.009	275.610
Садашња вриједност на дан 31.12.2022. године	-	688.747	-	688.747
Садашња вриједност на дан 31.12.2023. године	-	678.325	-	678.325

13. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Учешће у капиталу зависних субјеката	2.735.900	2.735.900
Дугорочни кредити у земљи	353.119.101	403.089.151
Дугорочни кредити повезана лица (напомена 23)	19.000.000	-
Финансијска средства која се вреднују по амортизованом трошку – обвезнице	66.600.542	75.656.326
Укупно дугорочни финансијски пласмани:	441.455.543	481.481.377
Текуће доспјеће	78.851.903	76.605.137
ИВ Учешће у капиталу зависних субјеката	2.735.900	2.735.900
ИВ Дугорочни кредити у земљи	28.818.170	115.110.571
ИВ Дугорочни кредити повезана лица	125.000	-
ИВ Обвезнице	9.382.103	2.950.981
Укуно (нето) дугорочни финансијски пласмани:	321.542.467	284.078.788

Дугорочни финансијски пласмани обухватају учешће у капиталу зависних субјеката (Банка Српске а.д. у стечају), пласмане средстава на кредитној основи, пласмане средстава у хартије у вриједности које су на дан биланса у цјелости класификоване као финансијска средства по амортизованом трошку, те остале пласмане правним лицима.

Преглед дугорочних кредита у земљи дат је у слједећој табели:

Дугорочни кредити у земљи	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Кредити за демобилисане борце	1.278.305	1.396.985
Пољопривреда, предузетници и предузећа	200.683.318	193.043.061
Јединице локалне самоуправе	7.027.825	5.745.595
Микробизнис у пољопривреди	13.728.436	9.792.460
Почетне пословне активности	1.459.624	1.298.982
Кредитна линија стамбени кредити	41.480.857	17.614.309
Кредитна линија Свјетске банке IBRD 9183	2.538.798	-
Кредитна линија ЕИБ	12.253.631	62.115.058
Кредитна линија - зајмови за предузећа	3.897.190	23.747.066

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Дугорочни кредити у земљи	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Кредитна линија - зајмови за пољопривреду и прерађивачку индустрију	3.112.405	24.591.989
Кредитна линија - зајмови за пољопривреду и индустријску прераду пољопривредних производа	4.792.428	12.486.959
Кредитна линија – зајмови за здравствене установе	3.982.699	5.249.365
Кредитна линија - предузећа које одреди влада	22.053.585	26.766.092
Кредитна линија - откуп потраживања	850.000	1.450.000
Позајмице правним лицима	27.980.000	11.791.230
Потраживања од Владе РС	6.000.000	6.000.000
Укупни дугорочни кредити:	353.119.101	403.089.151
Текуће доспијеће дугорочних кредита	75.245.987	71.279.971
Исравка вриједности дугорочних кредита	(28.818.170)	(115.110.571)
Укупно дугорочни кредити:	249.054.944	216.698.609

Дугорочни кредити на дан 31.12.2023. године у укупном износу од 353.119.101 КМ се односе на дугорочна потраживања за дате кредите привредним друштвима и предузетницима, јединицама локалне самоуправе у Републици Српској, борцима и младим брачним паровима. Наведени кредити су највећим дијелом пласирани крајњим корисницима преко пословних банака и микрокредитних друштава (у даљем тексту „финансијске институције“) у Републици Српској, изузев директно пласираних зајмова демобилисаним борцима, привредним друштвима, за пољопривреду, здравствене установе и привредна друштва које одреди Влада. Ризик наплате наведених потраживања од крајњих корисника не сноси Фонд, већ финансијске институције преко којих Фонд пласира кредитна средства, односно Фонд од финансијских институција наплаћује потраживања за дате кредите, као и доспјелу камату, без обзира да ли крајњи корисник кредита редовно отплаћује свој дуг. Док директним кредитирањем категорија демобилисаних бораца Републике Српске, привредних друштава, пољопривреде, здравствених установа и привредних друштава које одреди Влада ризик наплате пласираних и доспјелих средстава сноси Фонд.

Поред ових кредита, на основу одлука Владе РС, Фонд је дао позајмицу повезаном правном лицу Фонд становања РС у износу од 19.000.000 КМ.

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

На дан 31. децембра 2023. године, дугорочни кредити су пласирани преко сљедећих финансијских институција:

Дугорочна потраживања по основу датих кредита пласираних преко пословних банака и микрокредитних друштава у Републици Српској	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Нова банка а.д. Бања Лука	131.137.481	128.384.253
Addiko Bank а.д. Бања Лука	5.003.827	6.489.549
НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука	23.964.344	11.548.451
МКО Микрофин д.о.о. Бања Лука	6.307.828	4.914.980
Unicredit bank а.д. Бања Лука	10.102.495	17.144.627
Atos bank а.д. Бања Лука	40.752.090	9.953.128
Наша банка а.д. Бијељина	9.245.061	7.611.480
Банка Поштанска штедионица а.д. Бања Лука	27.788.160	33.369.069
МФ Банка а.д. Бања Лука	11.208.623	7.601.963
МКД Привредник Бијељина	1.316.402	832.479
Procredit Bank а.д. Бања Лука	214.000	-
Укупно финансијске институције:	267.040.311	227.849.979
Исправка вриједности:	(667.601)	(569.625)
Укупно:	266.372.710	227.280.354

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Преглед финансијске имовине која се вреднује по амортизованом трошку – обвезнице:

Финансијска имовина по амортизованом трошку – обвезнице	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Обвезнице-Калдера	947.447	1.037.754
Обвезнице -РК Боска	-	312.492
Обвезнице Нова банка (НОВБ-О-Г)	16.000.000	16.000.000
Обвезнице РСБД-О-26	2.485.000	2.485.000
Обвезнице РСБД-О-30	3.790.000	3.790.000
Обвезнице РСБД -О -Т	-	1.000.000
Обвезнице РСБД-О-32	119.000	5.119.000
Обвезнице Универзитет ПИМ (ПМРО О Б)	718.132	750.000
Обвезнице Козарска Дубица (КДРФ О А)	1.127.798	1.288.989
Обвезнице ОЦ Јахорина (ОЦЈХ-О-Б)	3.594.507	4.135.569
Обвезнице ОЦ Јахорина (ОЦЈХ-О-Ц)	3.267.067	3.500.000
Обвезнице РСБД -008	-	625.000
Обвезнице Србац (ОСОД О А)	2.691.705	2.952.792
Обвезнице Водовод Србац (ВДВС О А)	367.721	411.772
Обвезнице РСБД- О34	4.000.000	4.000.000
Обвезнице Топлана Приједор (ТЕ О Б)	4.000.000	4.000.000
Обвезнице Топлана БЛ (ТПБЛ О Ц)	2.987.864	3.228.358
Комуналац а.д. Козарска Дубица (КМРЗ-О-А)	253.226	271.792
Обвезнице Интерлигнум д.о.о. Теслић (ИНЛГ О-А)	2.620.167	2.855.852
Општина Соколац (СЛРФ-О-А)	1.847.653	1.987.869
Република Српска – Дугорочне обвезнице 36 (РСБД-О15)	1.373.000	1.373.000
Обвезнице Источни Стари Град (ОПИГ О Б)	530.000	530.000
Обвезнице ЈКП Комвод Брод – (КПКБ-О-А)	229.826	257.358
Обвезнице Водовод а.д. К.Дубица (ВДКЗ О А)	369.041	389.792
Осигурање обвезница Аура а.д. Бања Лука (АУРО О А)	1.687.500	1.912.500
Обвезнице Атлант ББ д.о.о. Б.Лука (АТФР О Б)	1.546.300	1.700.000
Обвезнице Електрокрајина ад Б.Лука (ЕКБЛ-О-А)	826.753	914.879
Обвезнице Подручна привредна комора Б.Л. (ПКБЛ О Б)	227.297	251.559
Обвезнице Нискоградња д.о.о. Лакташи (НИСГ О А)	2.082.637	2.325.000
Обвезнице Нискоградња д.о.о. Лакташи (НИСГ О Б)	1.885.863	2.100.000
Обвезнице Нискоградња д.о.о. Лакташи (НИСГ О Ц)	1.151.210	1.250.000
Обвезнице Сонпест реорле д.о.о. Пале (ЦОПЛ О А)	2.900.000	2.900.000
Обвезнице Интерлигнум доо – ИНЛГ О Б	450.516	-
Обвезнице ДИС Шипово – ДИСВ О А	523.311	-
Укупно дугорочне обвезнице:	66.600.541	75.656.327

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Финансијска имовина по амортизованом трошку – обвезнице	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Текуће доспјеће обвезница (напомена 18)	(3.605.915)	(5.290.475)
Исправка вриједности обвезница – дугорочне обвезнице	(9.382.103)	(2.860.673)
Укупно обвезнице:	53.612.523	67.505.179

Преглед осталих дугорочних финансијских пласмана дат је у сљедећој табели:

Остали дугорочни финансијски пласмани	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Потраживања - остали дугорочни финансијски пласмани (споразуми)	1.442.808	2.873.089
Исправка вриједности – остали дугорочни пласмани	(904.190)	(2.101.538)
Укупно остали дугорочни финансијски пласмани:	538.618	771.551

14. Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Потраживања за камате на кредите	939.097	9.176.933
Потраживања за камату на обвезнице	148.149	106.604
Потраживања за камате на позајмице	92.168	323.705
Потраживања за затезну камату	546.420	21.809.930
Потраживања за накнаду за гаранције		
Потраживања за накнаду за ненамјенско трошење	19.004	1.355.343
Потраживања за више плаћене доприносе	398	398
Потраживања Синергија МКО	2.049.324	2.049.324
Потраживања остала за судске таксе Елвако и БМД	-	41.745
Потраживања Битекс у стечају	44.259	44.259
Потраживања Бобар банка у стечају	49.872.830	49.872.830
Потраживања Банке Српске – у ликвидацији	34.040.077	34.040.077
Потраживања УНИС фабрике цијеви-у стечају	5.078.125	5.078.125
Потраживања Фармланд –у стечају	1.755.000	1.755.000
Потраживања ХПК Козарска Дубица у стечају	513.932	513.932
Потраживања остала-Боска	-	651.407
Потраживања остала-Калдера	55.911	271.630
Потраживања од Фонда становања	-	150.000
Потраживања за више плаћен порез на добит		597.054
Укупно краткорочна потраживања:	95.154.694	127.838.296
Исправка вриједности:	(94.928.504)	(126.188.183)
Укупно краткорочна потраживања:	226.190	1.650.113

15. Краткорочни финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Краткорочни кредити и пласмани повезаним правним лицима – Фонд становања Републике Српске	2.600.000	10.000.000
Краткорочни кредити у земљи	33.980.000	17.791.229
Дио дугорочних кредита који доспијевају на наплату до годину дана (напомена 16)	67.565.918	152.185.678
Дио дугорочних хартија од вриједности који доспијева за наплату до једне године (напомена 16)	4.192.259	5.290.475
Укупно краткорочни финансијски пласмани:	108.338.177	185.267.382
Усклађивање вриједности краткорочних кредита повезаних правних лица	-	(125.000)
Корекција вриједности краткорочних кредита у земљи	(26.299.931)	(98.571.937)
Корекција вриједности краткорочног ХОВ	(586.343)	(90.308)
Укупно краткорочни финансијски пласмани:	81.451.903	86.480.137

На основу Одлука Владе Републике Српске Фонд је закључио Уговоре о зајму-краткорочне позајмице уз каматну стопу 3,5 % са ПРОИНТЕР ИТСС д.о.о. Бања Лука, Нова ДИПО д.о.о. Градишка, Агент енекс д.о.о. Приједор, Кастелина Српска д.о.о. Модрича, Олимпијски Центар Јахорина, Технички ремонт а.д. Братунац, Ентеријери Врбас д.о.о. Бања Лука, Приједорпутеви а.д. Приједор.

Уз каматну стопу од 1,8% закључени су Уговори о позајмици са ПИ „Сава Семберија“ д.о.о. Бијељина и „Витаминка“ а.д. Бања Лука.

16. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Пословни рачун - домаћа валута	3.218.853	19.524.462
Пословни рачун - страна валута	7.197.434	9.804.655
Укупно:	10.416.287	29.329.117
Исправка вриједности новчаних средстава	(26.041)	(73.323)
Укупно готовина и готовински еквиваленти:	10.390.246	29.255.794

Обезвређење новчаних средстава у износу од 26.041 КМ односи се на обезвређење новчаних средстава на основу процјене ризика, а у складу са утврђеном Методологијом за процјену обезвређења пласмана према МСФИ-9.

17. Краткорочна разграничења

Краткорочна разграничења на дан 31. децембра 2023. године су исказана у износу од 779.035 КМ и односе се на припадајућу камату која доспијева 01. јануара 2024. године.

18. Капитал

Капитал	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Основни капитал – регистрован	360.375.431	350.675.431
Акцијски капитал – нерегистрован	3.300.000	9.700.000
Законске резерве	1.809.387	1.809.387
Нераспоређена добит претходних година	16.854.268	16.854.268
Добитак текуће године	19.656.112	-
Губитак текуће године	-	(497.944)
Губитак ранијих година	(92.751.820)	(92.253.876)
Укупан капитал:	309.243.378	286.287.266

На дан 31.12.2023. године, регистровани акцијски капитал Фонда износи 360.375.431 КМ и подијељен је на 360.375.431 акција номиналне вриједности 1,00 КМ по акцији. Власник цјелокупног акцијског капитала Фонда је Република Српска. Акције Фонда не котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској.

Остали акцијски капитал износи 3.300.000 КМ, а односи се на средства Фонда за управљање некретнинама и потраживањима у власништву РС која су у складу са Законом о Фонду и одлуком Владе РС пренесена на Фонд за које није извршена регистрација повећања основног капитала до дана састављања приложених финансијских извјештаја.

Законске резерве представљају издвајања из расподеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19), и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала, или оснивачким актом, односно статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или оснивачким актом, односно статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

На дан 31. децембра 2023. године законске резерве Фонда износе 1.809.387 КМ.

19. Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Обавезе по емитованим обвезницама НЛБ Банке а.д. Бања Лука	9.375.000	10.937.500
- IDA 3533 BOS (Iip)	7.821.250	8.692.405
- IDA 3191 BOS (Idp)	4.253.452	4.793.914
- WB IBRD 78390	26.188.047	28.678.586
- WB IBRD 81670 – додатно финансирање	36.598.864	39.306.879
- EIB 25.254	3.905.277	12.109.063
- EBRD 9183	9.880.049	9.880.049
Укупно:	98.021.939	114.398.396
Текуће доспјеће дугорочних кредита	(7.531.101)	(14.463.082)
Текуће доспјеће ХоВ	(1.562.500)	(1.562.500)
Укупно дугорочне обавезе:	88.928.338	98.372.814

Текуће доспјеће дугорочних кредита и емитованих обвезница:

	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
<i>Обавезе за текуће доспјеће дугорочних кредита из иностранства:</i>		
Међународна асоцијација за развој:		
- IDA 3533 BOS (Iip)	405.091	643.881
- IDA 3191 BOS (Idp)	625.698	416.862
- WB IBRD 78390	2.490.538	2.490.538
- EIB 25.254	1.301.759	8.203.786
- WB IBRD 81670	2.708.015	2.708.015
Обавезе по основу емитованих обвезница (напомена 20)	1.562.500	1.562.500
Укупно	9.093.601	16.025.582

А) IDA 3533 BOS

На дан 31.12.2023. године Фонд је имао обавезу по основу дугорочног кредита у износу од 7.821.250 КМ који се односи на обавезу по основу кредита потписаног између IDA и Босне и Херцеговине (Уговор број 3533 BOS, потписан дана 19.10.2001. године), као и Субсидијарног уговора потписаног између Босне и Херцеговине, Републике Српске и Фонда дана 31.12.2001. године. Укупан износ кредита намијењеног Републици Српској је 5.270.000 SDR. Кредит је са роком отплате од 35 година и грејс периодом од 10 година. Наведени кредит је бескаमतни, са уговореним сервисним трошком од 0.75% годишње и комисионом провизијом од 0.50% годишње. Кредит је намијењен Другом пројекту микрофинансирања локалних заједница у Републици Српској.

Б) IDA 3191 BOS

На дан 31.12.2023. године Фонд је имао и обавезу по основу дугорочног кредита у износу од 4.253.452 КМ који се односи на обавезу по основу кредита потписаног између IDA и Босне и Херцеговине (Уговор број 3191 BOS, од 3. јуна 1999. године), као и Субсидијарног уговора потписаног између Босне и Херцеговине, Републике Српске и Фонда од 27.8.1999. године. Укупан износ кредита намијењеног Републици Српској је 3.440.000 SDR. Кредит је са роком отплате од 35 година, грејс периодом од 10 година. Наведени кредит је бескаматни, са уговореним сервисним трошком од 0.75% годишње и комисионом провизијом од 0.50% годишње. Кредит је намијењен Пробном пројекту локалног развоја у Републици Српској.

В) WB IBRD 78390

Обавеза по основу дугорочног кредита исказаног на дан 31.12.2023. године у износу од 26.188.047 КМ односи се на обавезу по основу кредита потписаног између Међународне банке за обнову и развој (IBRD) и Босне и Херцеговине (Уговор број 78390 ВА, потписан дана 18.2.2010. године), Субсидијарног уговора потписаног између Босне и Херцеговине и Републике Српске дана 20.4.2010. године, као и Споразума о преносу зајма између Владе Републике Српске и Инвестиционо-развојне банке Републике Српске потписаног дана 19.11.2010. године. Укупан износ кредита намијењеног Републици Српској је 19.120.000 ЕУР. Кредит је са роком отплате од 25 година који укључује грејс период од 10 година. Каматна стопа по кредиту је LIBOR за EUR увећана за варијабилну маржу. Накнада за одобравање кредита је 0.25% од одобреног износа. Кредит је намијењен унапређењу доступности финансијских средстава за мала и средња предузећа.

Г) WB IBRD 81670

Обавеза по основу дугорочног кредита исказаног на дан 31.12.2023. године у износу од 36.598.864 КМ односи се на обавезу по основу кредита потписаног између Међународне банке за обнову и развој (IBRD) и Босне и Херцеговине (Уговор број 81670 ВА, потписан дана 24.7.2012. године), Споразума о преносу зајма између Владе Републике Српске и Инвестиционо-развојне банке Републике Српске потписаног дана 5.2.2013. године. Кредит је са роком отплате од 25 година који укључује грејс период од 10 година. Каматна стопа по кредиту је LIBOR за EUR увећана за варијабилну маржу. Кредит је намијењен унапређењу доступности финансијских средстава за мала и средња предузећа.

Д) EIB 25.254

Обавеза по основу дугорочног кредита исказаног на дан 31.12.2023. године у износу од 3.905.277 КМ односи се на обавезу по основу кредита потписаног између Европске инвестиционе банке (EIB) и Босне и Херцеговине (Уговор број 25.254 ВА, потписан дана 26.11.2009. године). Кредит је са роком отплате од 25 година који укључује грејс период од 10 година. Кредит је намијењен унапређењу доступности финансијских средстава за мала и средња предузећа.

Е) WB IBRD 9183

Обавеза по основу дугорочног кредита исказаног на дан 31.12.2023. године у износу од 9.880.049 КМ односи се на обавезу по основу кредита потписаног између Међународне банке за обнову и развој и Републике Српске (имплементира се преко ИРБРС), а циљ пројекта је подршка опоравка фирмама погођеним корона вирусом.

Обавезе по основу емитованих обвезница односе се на емисију од 12.500 обвезница по номиналној вриједности од 1.000 КМ по обвезници уз каматну стопу од 3% на период од 8 (осам) година уз полугодишњу исплату анuitета.

20. Краткорочне финансијске обавезе

Краткорочне финансијске обавезе	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Текуће допјеће дугорочних кредита (напомена 19)	7.531.101	14.463.082
Текуће доспјеће ХоВ-а (напомена 19)	1.562.500	1.562.500
Остале краткорочне финансијске обавезе	33.260	-
Укупно краткорочне финансијске обавезе:	9.126.861	16.025.582

21. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања	31.12.2023. у КМ	31.12.2022. у КМ
Добављачи - повезана правна лица (напомена 23)	6.703.731	3.113.022
Добављачи у земљи	1.490	1.490
Обавезе за средства по пројекту UNDP	192.266	448.112
Укупно обавезе из пословања:	6.897.487	3.562.624

Обавезе према добављачима-повезана правна лица на дан 31. децембра 2023. године у износу од 6.703.731 КМ (на дан 31. децембра 2022. године у износу од 3.113.022 КМ) односе се на обавезе Фонда према Инвестиционо-развојној банци по основу накнаде за управљање.

22. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна евиденција на дан 31. децембра 2023. године у износу од 31.156.850 КМ (31. децембра 2022. године у износу од 6.165.996 КМ) односи се на гаранције дате предузећима.

23. Трансакције са повезаним правним лицима

На дан 31. децембра 2023. године, повезана правна лица Фонда су Банка, и сви Фондови којима Банка управља:

- Инвестиционо -развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука;
- Акциони фонд Републике Српске а.д. Бања Лука;
- Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука;
- Фонд становања Републике Српске а.д. Бања Лука;
- Фонд за развој источног дијела Републике Српске а.д. Источно Ново Сарајево;
- Фонд за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске а.д. Бања Лука.

Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним лицима:

Биланс стања	31 .12 .2023 . у КМ	31 .12.2022 . у КМ
АКТИВА:		
Фонд становања Републике Српске а.д. Бања Лука	19.015.787	10.466.715
Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука	2.621.925	-
Укупна имовина:	21.637.712	10.466.715
ПАСИВА		
Инвестиционо -развојна банка Републике Српске а.д., Бања Лука (напомена 20)	6.703.731	3.113.022
Акцијски фонд Републике Српске а.д. Бања Лука	25.332	-
Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука	7.928	-
Укупно обавезе:	6.736.991	3.113.022

Биланс успјеха	2023. у КМ	2022. у КМ
РАСХОДИ		
Трошкови управљања Фондом		
Инвестиционо -развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука (напомена 5)	(7.490.709)	(4.415.267)
Трошкови камате		
Акцијски фонд Републике Српске а.д. Бања Лука	(25.332)	-
Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука	(7.928)	-
Укупно Расходи:	(7.523.969)	(4.415.267)

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Биланс успјеха	2023. у КМ	2022. у КМ
ПРИХОДИ		
Приходи од камате		
Фонд становања Републике Српске а.д. Бања Лука	15.787	316.715
Фонд за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука	21.925	-
Приходи укупно:	37.712	316.715

24. Управљање финансијским ризицима

Категорија финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Финансијска имовина:		
Дугорочни финансијски пласмани	321.542.467	284.203.788
Краткорочни финансијски пласмани	81.451.903	86.480.137
Краткорочна потраживања	226.190	1.650.113
Готовински еквиваленти и готовина	10.390.246	29.255.794
Укупно	413.610.806	401.589.832
Финансијске обавезе		
Дугорочни и краткорочни кредити	98.055.199	114.398.396
Обавезе према добављачима и друге обавезе	6.897.487	3.562.624
Укупно	104.952.686	117.961.020

У свом редовном пословању, Фонд је, у различитом обиму, изложен одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Фонду је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Фонда у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Фонд не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима, као што су свопови каматних стопа или форварди.

Тржишни ризик

Ризик од промјене курса страних валута

Фонд је, у различитом обиму, изложен одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Фонду је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Фонда у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Фонд не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима, као што су свопови каматних стопа или форварди.

Фонд је изложен девизном ризику првенствено преко дугорочних кредита који су деноминовани у страниој валути. Фонд не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Српској такви инструменти нису уобичајени. За дио својих трансакција које се односе на ЕУР руководство Фонда сматра да Фонд није значајно изложен ризику од промјене курса приликом пословања у земљи и иностранству из разлога што је ЕУР везана фиксним валутним курсом (1 ЕУР = 1.95583 КМ) за КМ.

У складу са наведеним, руководство Фонда није извршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене SDR јер има значајне обавезе по кредитима у тој валути.

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Фонда деноминираних у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	ИМОВИНА		ОБАВЕЗЕ	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
EUR	7.197.434	9.778.351	76.572.238	89.974.577
SDR	-	-	12.074.702	13.486.319
CHF	-	1	-	-
USD	-	26.304	-	-
	7.197.434	9.804.656	88.646.940	103.460.896

Ризик од промјене каматних стопа

Фонд је изложен различитим ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине. Обзиром да Фонд има значајну каматноснону имовину, као и дугорочне обавезе за кредите, приходи/расходи Фонда су у значајној мјери зависни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Фонда. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Банке које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Фонд својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе. Фонд располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти, депозити код пословних банака) који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа. Фонд не користи финансијске деривате.

Рок доспијећа финансијских обавеза и обавеза Фонда на дан 31.12.2023. године је сљедећа:

Финансијска имовина

2023 . година	Мање од 1 мјесеца	од 1 мјесеца до годину дана	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	226.190	-	-	226.190
Фиксна каматна стопа	-	6.205.916	72.487.523	78.693.439
Варијабилна каматна стопа	10.390.246	75.245.987	249.054.944	334.691.177
2022 . година	Мање од 1 мјесеца	од 1 мјесеца до годину дана	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	1.650.113	-	-	1.650.113
Фиксна каматна стопа	-	15.075.167	67.505.179	82.580.346
Варијабилна каматна стопа	29.255.794	71.404.970	216.698.609	317.359.373
	30.905.907	86.480.137	284.203.788	401.589.832

“Фонд за развој и запошљавање Републике Српске” а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

Финансијске обавезе

2023 . година	Мање од 1 мјесеца	од 1 мјесеца до годину дана	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	6.930.747	-	-	6.930.747
Фиксна каматна стопа	-	2.593.289	18.856.413	21.449.702
Варијабилна каматна стопа	-	6.500.312	70.071.925	76.572.237
Укупно:	6.930.747	9.093.601	88.928.338	104.952.686
2022 . година	Мање од 1 мјесеца	од 1 мјесеца до годину дана	Преко једне године	Укупно
Некаматносна	3.562.624	-	-	3.562.624
Фиксна каматна стопа	-	2.623.243	21.800.576	24.423.819
Варијабилна каматна стопа	-	13.402.339	76.572.238	89.974.577
	3.562.624	16.025.582	98.372.814	117.961.020

Преглед доспијећа финансијских обавеза је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијских обавеза, на основу најранијег датума када се од Фонда може тражити да плати насталу обавезу.

Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Фонду, што ће резултовати финансијским губитком Фонда. Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Управљање потраживањима од финансијских посредника

Сектор за управљање ризицима Инвестиционо-развојне Банке РС квартално ради анализу пословања пословних банака и других финансијских посредника преко којих Фонд пласира своја средства крајњим корисницима. У складу са финансијским резултатима посредника Сектор за ризике даје приједлог за резервисање потраживања.

Управљање обавезама према добављачима

Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспјеле обавезе, при чему Фонд доспјеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирује у уговореном року.

25. Порески ризици

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Фонда могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Фонду може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала.

26. Догађаји након датума извјештавања

До дана објављивања ових финансијских извештаја, након датума биланса стања није било догађаја који би захтијевали корекцију или додатно објелодањивање у пратећим финансијским извјештајима, како то захтијевају одредбе МРС 10 „Догађаји након дана биланса“.

27. Судски спорови

На дан 31.12.2023. године против Фонда се води једанаест судских спорова, док Фонд води против својих дужника осам судских спорова. Вриједност спорова у којима се Друштво води као тужилац износи 1.121.000 КМ, док вриједност спорова у којима се Друштво води као тужени износи 67.030 КМ. Обзиром да се ради о споровима по датим зајмовима, у складу са Методологијом за процјену обезврјеђења пласмана према МСФИ-9, извршено је обезврјеђење, те нису вршена додатна резервисања.

"Фонд за развој и запошљавање Републике Српске" а.д. Бања Лука
Напомене уз финансијске извјештаје за годину која се завршава на дан 31. децембра
2023. године

28. Девизни курсеви

Средњи курсеви за девизе, утврђени по курсу Централне банке Босне и Херцеговине, примјењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	31.12.2023.	31.12.2022.
USD	1,769982	1,833705
SDR	2,381282	2,450479
EUR	1.95583	1.95583

Одговорно лице

